

Festivalul Internațional de Muzică Corală

In colaborare cu MOISE MITULESCU
Ultima actualizare Luni, 06 Noiembrie 2006

În anul 2005 s-a zvonit că, din pricina angajamentelor neonorate de către Ministerul Culturii, ar fi avut loc ultima ediție a Festivalului Internațional de Muzică Corală D. G. Kiriac. Din fericire, prin implicarea (financiar) decisivă a Primăriei Pitești (prin Centrul Cultural) și a Consiliului Județean (prin Centrul Creării Populare), capitala Argeșului a putut fi, între 18-21 mai, din nou gazda altei ediții (a 24-a) a acestui deosebit de important eveniment cultural-artistic, desfășurat la Teatrul Al. Davila.

La această ediție au participat 13 coruri. Dintre acestea, trei coruri au fost de voci egale (două de elevi și unul bărbătesc). Celelalte zece coruri au fost mixte (șase coruri mixte obișnuite și patru coruri mixte de cameră). Pe lângă aceste formații corale a evoluat și un grup folcloric de cântece și dansuri din Zaragoza – Spania, Estampa Baturra, care a constituit un moment de divertisment și de cromatism al derulării programului de festival coral. În general, repertoriile formațiilor corale participante la această ediție au cuprins pe lângă lucrări din tezaurul creației universale și lucrări din cea național românească. Nu este însă mai puțin adevărat că și cele din creația muzicală românească sunt deja confirmate ca valori universale. Spectatorii, melomani ai muzicii corale, s-au bucurat când au auzit și piese corale în primă audiență sau din creația unor compozitori contemporani mai puțin cunoscuți de ei și au avut bunul-simț de a accepta și unele (re)lucrări din edițiile anterioare… Cum era de așteptat, în cel de-al 16-lea an după revoluție, cele mai multe formații corale participante au avut în repertoriul lor și lucrări de muzică religioasă universală sau autohtonă.

În ceea ce privește stilul de interpretare am auzit coruri „a cappella”, dar și cu acompaniament pianistic sau de grup instrumental. Am constatat cu admirație că de la o ediție la alta în desfășurarea programului acestui festival evoluează, alături de unele formații profesionalizate, cum este Corala I. Cr. Danielescu din Ploiești, și alte coruri a căror interpretare este de excepție, bazată pe o performanță tehnică vocală și dirijorală. Din repertoriul coral prezentat nu au lipsit nici lucrări inspirate și prelucrate din muzica instrumentală a căror interpretare artistică silabisită și vocalizată cere o tehnică vocal-muzicală specială.

Ca o emblemă a festivalului, Corul de Cameră Ars Nova, dirijat de profesorul și directorul artistic al festivalului Gheorghe Gomoiu, a deschis această ediție cu un repertoriu cu o tematică bogată, cuprinzând lucrări din creația de mare valoare artistică preclasică, clasică, romantică și contemporană (Ave Maria – Lodovico da Vittoria; Doamne, buzele mele – Gavriil Musicescu; Vecernia – Nicolae Lungu; Santa Lucia, prelucrare de Mircea Neagu). Cu voci de calitate, catifelate ori robuste, după cum era necesar de la o piesă la alta, cu planuri sonore bine reliefate ale partidelor vocale, corul Ars Nova a interpretat cu pasiune un program divers, de la cel madrigalist până la cel modern apropiat de stilul instrumental. Într-o manieră profesionistă acest cor mixt de cameră a interpretat prelucrarea renumitului compozitor român contemporan Constantin Arvinte a Dansului cromatic, compus inițial de Constantin Dumitrescu pentru violoncel și pian. Acompaniamentul pianistic a fost excelent asigurat de către una din cele mai distinse profesoare de la Liceul de Artă Dinu Lipatti din Pitești, Ileana Miron.

De la apariția sa pe scenă și până la ecourile nestinse ale acordurilor finale, ale unui vast și superb repertoriu, Corala I. Cr. Danielescu din Ploiești cu celebrul ei dirijor, prof. univ. dr. Valentin Gruescu, a fost răsplatită de public cu cele mai vii și puternice aplauze. Corala a demonstrat și de această dată îndrăzneala, dar și înalta-miestrie de a ne prezenta lucrări care reprezintă culmea artei polifonice renascentiste (Jaques Arcadelt). Dificultățile au fost învinse cu mult talent artistic la împletirea vocilor, în dialogurile dintre partidele vocale, în redarea structurilor, de poliritmie și a elementelor onomatopice, de imitație. Contrastele de agonic și dinamic și diversitatea tematică și de caracter în succesiunea pieselor repertoriale au desfășurat publicul pe tot parcursul acestui concert. După interpretarea unor „perle” ale artei corale polifonice preclasice, Corala I. Cr. Danielescu ne-a adus și sonoritățile romantismului muzical (Felix Mendelssohn Bartholdy) cu delicate arcuri de fraze muzicale… Așa cum ne obișnuiește, în continuare corala ne-a delectat cu capodopere ale creației corale românești de valoare universală: Troparul ortodoxiei de D.G. Kiriac, sau o piesă din compozițiile fantastice ale lui Adrian Pop, un excelent compozitor care a îmbinat procedeele polifoniei clasice și moderniste cu specificul și limbajul folcloric ardelenesc. De aceea și valoarea a fost și Suita corală de I. Gr. Danielescu, inspirată din frumusețile Prahovei, pe ritmuri de Cală Breaza și de sârb. După Concertul pascal de Gavriil Musicescu, partea finală a concertului susținut de această corală a culminat cu o lucrare din creația unui mare reprezentant al muzicii românești contemporane – Sigismund Toduc (Joc). Redarea silabisită cu o neasemuită virtuozitate a desfășurării învățate a dansului popular românesc ne-a dat senzația ascultării, mai degrabă, a unei orchestre și nu a unui ansamblu vocal!

Un concert care ne-a surprins în mod deosebit și ne-a captivat prin înaltul nivel artistic a fost cel susținut de corul de cameră Appassionato dirijat de lectorul univ. drd. Florin Nicolae Emil Badea de la Universitatea Valahia din Târgoviște. Această tânără formație reprezentativă a municipiului Târgoviște are deja întreprins mai multe turnee cu mari succese și în străinătate (Italia, Franța…). Printr-o excepțională interpretare a unui bogat repertoriu alcătuit din piese corale complexe și de mare valoare artistică, corul Appassionato s-a remarcat ca o formație de vârf a acestui festival. Cu o emisie vocală plină de rafinament, specific unor coruri de cameră evoluat, a interpretat cu sensibilitate în „sotto voce” lucrări valoroase aparținând marelui Renașterii și marilor madrigaliști (Orlando di Lassus, J. Arcadelt). Interpretând impecabil Haz de necaz! de Gheorghe Cucu, o lucrare corală în formă de rondo și piesă de încercare și pentru profesioniști, dirijorul Florin N. E. Badea pare să arate publicului că și neamul românesc are compozitori a căror artă contrapunctică nu este mai prejos decât a celor care reprezintă înaltele valori muzicale ale lumii. Executarea cu multă abilitate a unor astfel de piese corale cu ritmuri moderne contratimpate, în țir de sincope, cu efecte sonore diferite, cu acorduri disonante, dar bine motivate și sugestive, a încununat marele succes al acestui cor de cameră. Aplauzele prelungite acordate de publicul piteștean corului Appassionato au fost nu numai pentru frumoasa impresie la ascultarea lor, ci și din dorința de a-l ovaciona pe dirijorul și ca fost elev al Liceului de Muzică și Arte Plastice din Pitești!

O prezenta apartine în cadrul ediției a XXIV-a a Festivalului Internațional de Muzică Corală D. G. Kiriac a fost eminenta dirijoare, prof. Magdalena Ioan, care a realizat o interpretare de mult profesionalism a celor trei celebre partituri corale din creația mozartiană la pupitrul celor două prestigioase coruri de r sunet național și internațional – Glissando, al elevilor Liceului de Artă Dinu Lipatti și Classic din Pitești. A fost singurul moment din festival care a marcat unul din cele mai importante evenimente muzicale ale anului 2006 – Anul Internațional Mozart. Întregul și deosebitul program de concert al corului mixt Glissando a fost dedicat și viitoarei și nu prea îndepărtatei srbătoriri a samicentenarului Liceului de Muzică și Arte Plastice – actualul Liceu de Artă Dinu Lipatti – din Pitești.

Corul mixt Pastorală din Focșani, sub conducerea profesorului dr. Dumitru Sîndulachi, a reprezentat cu „brio” viața muzicală a unei zone deosebite a țării noastre. Cu o gestică dirijorală elegantă și adecvată pieselor repertoriale, Dumitru Sîndulachi a reușit să obțină de la coriștii săi interpretarea ideală a madrigalelor lui Josquin des Prés și Orlando di Lassus, cât și a altor minunate partituri din muzica corală germană și franceză. Acest cor cu voci deosebite, îndeosebi ale partidei tenorilor, cu o sonoritate echilibrată, bine nuanțată și cu o frazare corectă a discursului muzical, a oferit publicului cu mult expresivitate artistică lucruri și prelucrări folclorice excepționale ale unor mari compozitori români, ca: Gh. Dima, Nicolae Ursu, Gh. Danga, Tudor Jarda (Cântecul și jocul miresei în care este redat melosul ardelenesc într-un veritabil contrapunct) și Ion Croitoru (Ia-mă-n brațe, dorule!). Aprecierăm și frumoasa prestație a solistului Costel Manea. În cadrul ediției a XXIV-a au concertat și două coruri de voci egale ale elevilor din învățământul gimnazial și liceal din județul Argeș: corul Allegretto al Liceului de Artă Dinu Lipatti Pitești (clasele V-VIII) și corul Liceului Vlaicu Vodă din Curtea de Argeș. O apariție impresionantă și originală a această ediție a avut-o corul Allegretto dirijat de profesoara Sanda Popescu. Programul lui de concert a avut un pronunțat caracter folcloric recepționat cu o mare plăcere de întregul public. Stilul de interpretare cu un acompaniament de grup instrumental a fost neobișnuit și fermecător; Reîntors de la Olimpiada Națională a colilor și liceelor de artă cu centrul la Craiova, unde au obținut Premiul I, elevii corului Allegretto au dovedit că sunt nu numai performanți ai interpretării corale, dar și mari iubitori ai muzicii populare românești destinate cântării corale. De remarcat este și preocuparea talentatei și competentei dirigoare Sanda Popescu, una dintre cele mai distinse profesoare de pian a liceului unde activează, de a introduce în repertoriul acestui minunat cor de copii și lucruri din creația compozitorilor argeșeni.

Participarea corului de elevi ai Liceului Vlaicu Vodă din Curtea de Argeș la un astfel de festival, pregătit într-o perioadă scurtă de timp de o profesoară înimoasă și foarte talentată, Maria Cosmescu, a demonstrat cât de benefică a fost introducerea de către Ministerul Educației în planul de învățământ a orei de educație muzicală pentru toate liceele. Cele șase piese corale, interpretate cu însuflecire de elevii acestui cor, aparțin unor compozitori reprezentativi ai creației de cântece pentru colari și tineret (Liviu Comes, Dumitru D. Stancu, D. G. Kiriac, Timotei Popovici). Interesantă a fost asocierea cântecului Foaie verde de bujor cu pasajele onomatopice redată în trîluri de elevi la fluier special.

Dirijat de un tânăr și talentat preot, Gheorghe Neacșu, corul Orfeu al orașului Curtea de Argeș, de prestigiu național și internațional, fondat de regretatul muzician-dirijor, prof. Gelu Ciuculescu, ne-a delectat cu lucruri atât din literatura corală religioasă (Cămara Ta, Mântuitorule! de Ioan D. Chirescu), cât și din cea laică românească și universală. Prin cântarea piesei Monoton sună-n cetățile clopocelului de Alexandru V. Svenișnikov, corul Orfeu ne-a mai trezit interesul și pentru marile valori universale ale muzicii corale rusești.

Nelipsit de la aproape toate edițiile Festivalului de Muzică Corală ce-i poartă numele, Corala D. G. Kiriac din Pitești cu dirijorul Georgică Paraschivescu s-a prezentat și acum cu același elan și aceeași dragoste pentru cântarea corală. Printre coriștii am observat că încă mai cântă și „veterani” ai acestei renumite corale bătăiești care a dus faima interpretării muzicii corale românești și peste hotare. Dirijorul G. Paraschivescu se străduiește cu dăruire pentru menținerea acestei corale. Se impune, însă, o reînnoire a repertoriului!

Într-o manieră originală de interpretare a concertat în ultima zi a festivalului corul Aulos din Xilocastro – Grecia. Dirijorul Temistocli Drami a condus acest cor mixt tot timpul aflându-se la pian pentru a-l acompania. Caracteristica principală a cântării corale a acestei formații este redarea frumuseții unei melodii printr-o armonie simplă, bazată mai ales pe terțe și șeste paralele, fără a se „complica” cu relațiile acordice de trei, patru sau mai multe sunete. Acest mod de a cânta a plăcut publicului care a fredonat îndrăgite melodii ca cea din Copiii din Pireu sau a Corului Sclavilor din opera Nabucodonosor de Giuseppe Verdi. Frumusețea repertoriului corului Aulos este dată și de încântătorul folclor grecesc oglindit în muzica compusă de renumiți compozitori ca M. Hagidakis, M. Theodorakis sau Hristos Nicolopolos.

Intitulat sugestiv, corul Divina Armonie a fost însoțit de distinsa doamnă Paula Ciuclea, director general al unei fundații și finanțator al acestui cor… Deci, nu numai echipele de fotbal au patroni! Dirijorul acestei formații mixte, un remarcabil muzician-compozitor, Marius Firca a prezentat un program bogat ca într-un concert de simfonie. Valoarea corului este dată și de componența sa cu coriști-muzicieni profesioniști, capabili să interpreteze și lucruri vocal-simfonice. Divina Armonie ne-a impresionat și cu interpretarea „divină” a multor piese și prelucrări folclorice ale compozitorilor români (Petre Stoianov, Marius Firca – Băde, plărie nouă! –, Gheorghe Bazavan – Pe Mureș și pe Târnave –, Gh. Danga etc.). Purtător al unor „perle” din folclorul muzical românesc acest cor a dat o coloratură sonoră aparte festivalului și a răscălit mari trăsiri emoționale în încheierea programului său cu mult îndrăgitul cântec Așa-i românul! prelucrat într-o armonie „divină” de însuși dirijorul Marius Firca.

După cum mărturisea maestrul Florin Zamfir, am înțeles că participarea sa cu Corul Operei din Craiova și la cea de-a XXIV-a ediție a festivalului organizat la Pitești se datorează minunatului public piteștean, mare iubitor de muzică corală, a cărui vibrație se contopește perfect cu cea a cântărilor de pe scenă, răscălindu-i cu înflăcărate aplauze. Așa și-a întâmplat când la încheierea acestei ediții Corul Operei din Craiova, dirijat de maestrul Florin Zamfir, ne-a răscălit cu înaltul profesionalism, răscăluindu-ne într-o extraordinară interpretare fragmente și pagini din operele Lucia de Lammermoor de Gaetano Donizetti, Traviata, Trubadurul, Nabucodonosor (Corul sclavilor ebrei) de Giuseppe Verdi, Carmen de Georges Bizet și Cavaleria rustică de Pietro Mascagni…

